

KMETSKI LIST

Številka 50

Liubljana dne 13. decembra 1939

Leto XXI

Mi in naša kri

Potem ko smo se zahvalili Bogu na zafvalno nedeljo za vse plodove in sadove letošnje letine, potem ko smo se poklonili spominu pokojnih, ko smo posebno nedeljo posvetili misijonom, smo se spomnili tudi

lastne krvi

po širokem svetu in ji posvetili poseben teden. S članki v časopisih in revijah, z govori in dobrodelnimi prireditvami ter akademijami smo se spomnili svojih izseljencev, ki so raztreseni po vseh celinah našega planeta in pomagajo tujcem utrjevati položaje in pospeševati njih napredek, da s tem sebi pribore boljši ali slabši kos kruha. Spoznali smo, da so naši izseljenci raztreseni po vseh delih sveta. V Evropi jih živi največ v Nemčiji, Franciji, Belgiji in na Nizozemskem, drugod pa jih je največ v Zedinjenih državah, kjer tvorijo marsikje strnjene in zavedne slovenske kolonije in bi ob evropskem gledanju pomenili prave jezikovne otoke v anglosaškem svetu.

Številčno tvorijo naši izseljenci

tretjino naroda

in bi bila zato naša sveta dolžnost, da jim posvečamo vso svojo skrb, pozornost in ljubezen.

Gospodarsko pomenijo izseljenci domovini in našem narodnemu gospodarstvu veliko pomoč in oporo. Saj gredo zneski, ki jih leto za letom ti naši sinovi pošiljajo v domovino, v težke milijone. To dejstvo nam postane toliko tehtnejše, ako pomislimo, da gredo ti prispevki prvenstveno v prid našim pasivnim krajem. Saj vemo, da slovenskega človeka ne žene v svet želja po dogodivščinah in pustolovščinah, ampak le sila: on mora po svetu s trebihom za kruhom, ki mu ga domovina ni mogla ali ni znala dati.

Narodnostno je za naše ljudi v svetu kaj različno preskrbljeno. Kjer so naseljeni bolj ali manj strnjeno, tam je mogoče govoriti o njih narodni zavesti in zavednosti, kjer so raztreseni, tam morajo seveda nujno podleči prirodni vplivu velikih narodov, v katerih sredini žive.

Kakor pa smo poseben teden posvetili izseljencem, tako smo prezrli dejstvo, da je ves tok našega izseljevanja usmerjen v glavnem v neslovenske dežele in države. Nobena čustvenost pri tem ne izbriše s sveta dejstva, da na ta način bogatimo in s svojo krvjo oplajamo tujino, v veliki meri celo nam sami bolj ali manj sovražno tujino. Nobeno narodnostno prizadevanje — zlasti pod vplivom duha sedanje dobe — ne more in ne bo moglo zaustaviti naravnega razvoja, ki gre v tej smeri, da večinski narod v razmeroma kratkem času pogoltne priseljence tuje krvi in jih, kakor pravimo, asimilira. Že dosedanje skušnje kažejo, da naši ljudje v drugem pokolenju v tujini več ne poznajo in ne obvladajo slovenskega jezika. Zave-

dajo se sicer še slovenskega rodu, toda to je samo še romantika. Miselno in kulturno so tujci: Angleži, Francozi ali Nemci. V naslednjih pokolenjih bo seveda izginila tudi krvna zavest, ki utegne samo še tu in tam ostati ohranjena kot rodbinska relikvija.

To trditev bi lahko podkrepili s konkretnimi (stvarnimi) primeri iz življenja naših izseljencev, vendar tega namenoma ne storimo, ker ne maramo po nepotrebnem dirati v rane. Ta bolečina bi morda kje žalila, koristila pa ne bi nikomur.

Ne obupamo

S to ugotovitvijo nikakor nočemo vzburjati obupa in čemerikave jokavosti, ampak ravno nasprotno! Ako spoznamo in se zavemo, da že toliko desetletij zalagamo tujino s svojo krvjo in svojo življenjsko energijo, pa smo še kljub temu tu, potem nam je to močan dokaz o veliki in zdravi življenjski sili našega naroda.

Prav ta okolnost pa nam nalaga dolžnost, da to silo pravilno usmerjamo in zadostno negujemo.

Kakor se to morda na prvi mah sliši neverjetno, je vendar res, da bomo svoje izseljence moralno najbolj podprli in utrdili, ako vzorno uredimo svoje razmere doma. Samo srečna, vzorna in zadovoljna domovina bo izseljencu v daljni in hladni tuini tista materinska večna luč, ki ga bo ohranjevala in dvigala ter vedno priklepala nase.

V tako domovino se bo izseljenec rad vračal, zaradi nje bo rad utesnjeval svoje osebne potrebe in njo bo tudi potomstvu zapuščal kot sveto dediščino.

Kam?

Drugo vprašanje pa je, kako usmeriti tok izseljevanja v slovenske pokrajine. Ako se kje našega izgubi za slovenstvo, naj ostane ohranjeno vsaj slovanstvu.

Ta misel ni nova. Že v prejšnjem stoletju se je pojavila med našimi rodoljubi, a je žal ostala omejena le na krog izobraženstva. Danes, ko vidimo, kako si veliki narodi skušajo zaokrožiti svojo nacionalno posest s tem, da svoje raztresene drobce kličejo domov, tudi nam ne sme in ne more biti vseeno, kam se odtaka naša kri. Ako že Slovencev, ki so sedaj raztreseni po tujem, ne moremo priklicati domov, ker jim ne moremo nučiti življenjskih pogojev, moramo vsaj skrbno gledati na to, kam pojdejo naši v bodoče.

Mislimo, da je prav to vprašanje važno poglavje našega izseljeniškega problema. Država in vse javne oblasti bi mu morale posvetiti vso pažnjo in pritegniti najboljše naše moči k sodelovanju za najpravilnejšo rešitev.

Usodna tema

Zakaj opozarjamo na to? Zato, ker vidimo, da žive pri nas še tako kratkovidni

ljudje, da smatrajo Slovence, ki žive na ozemlju kraljevine Jugoslavije med Srbi, za — slovenske izseljence. Italijanski Švicar seveda ne smatra svojega rojaka, ki živi v kakem nemškem švicarskem kantonu, za izseljenca, ampak le za Švicarja in Italijana, ali pa za švicarskega Italijana. In vendar tam ni sledu o krvnem ali celo jezikovnem sorodstvu.

Da ne bo treba o tem žalostnem in za nas sramotnem poglavju izgubljati besedi, naj omenimo dve želji, ki brez pojasnila dovolj osvetljujejo, kar hočemo povedati.

Nekdo je izrazil željo, da bi se 11 srbskih učiteljev, ki poučujejo srbohrvaščino na slovenskih šolah, preselilo nazaj v Srbijo.

Drugi je kot protiuslugo povedal željo, naj bi hkrati 450 učiteljev — Slovencev, ki poučujejo srbsko mladino po raznih krajih Srbije, šlo lepo nazaj v Slovenijo.

Objavljamo in ne rečemo nič drugega kakor tole:

Dokler ne bomo znali v Jugoslaviji rešiti vprašanja naše krvi tako, da bo od povsod stremela nazaj k nam in videla v domovini svoj življenjski ideal, je vse naše modrovanje o izseljencih — puha fraza, ki jih bolj žali kakor jim je v uteho. Kakor doslej, bomo srečavali med velikimi narodi slovenske poturice, ki pa jim ne bomo smeli ničesar očitati, ker nosimo sami zanje ves in edini greh.

Ako in kadar bo izseljeniški teden rodil v nas vseh to spoznanje in iz njega nujno izvirajoče sklepe in ukrepe, ga bomo pozdravili, vse dotlej pa ostane le paradna prireditev, kakršne so premnoge druge naše manifestacije.

Pomagaj si sam!

Zadnji dnevi leta minevajo. Ali ste že storili vsi svojo dolžnost? Ali veste, kako zvesto je teden za tednom prihajal »Kmetški list« k vam domov in vam je bil v vedrih in mrkih trenutkih enako veren tovariš?

Zvestoba za zvestobo! Kakor zemlja rodi toliko več in bolje, kolikor bolj marljivo jo negujemo, tako tudi list uspeva toliko bolje in toliko bolj popolno lahko izpolnjuje svoje visoke naloge, kolikor več požrtvovalnih naročnikov je zbranih okrog njega.

Vemo, da so časi težki in resni, zato je treba tudi tehtno premisliti vsak korak in resno preценiti vsak izdatek. Pameten človek ne troši po nepotrebnem. Kaj pa mi, zlasti slovenski kmetški ljudje?

Ali se kdaj ozrete malo okrog sebe, tudi čez meje domače vasi in občine? Ali kdaj vidite trope in trume, ki imenitno žive od kmetških žuljev, ne da bi kakor koli skušale izkazati kmetu kako hvaležnost ali gostoljubje?

Le poglejte in boste strmeli, koliko zajedalk in zajedalec redimo slovenski kmetje na svojem telesu!

V kakšno korist so nam ti izdatki, kaj prejemo za to požrtvovalnost? V najboljšem primeru črno nehvaležnost, preziranje in poniževanje, omalovaževanje in zaničevanje.

V prejšnjem stoletju je Slovincem svarilno zapel pesnik Jovan Vesel-Koseski: »Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti!«

Slovenska vas! Na vsaki tvoji hiši bi moralo blesteti to tehtno svarilo, da bi bil vsak prebivalec zmeraj iznova primoran razmišljati o svojem ravnanju in nehanju.

Dolgoletna skušnja je našemu narodu izvalila tudi tole rečenico: »Pomagaj si sam in Bog ti pomore!«

Kmetje in delavci, slovenska vas: V čem pa je ta samopomoč?

V izobrazbi, v čim širši razgledanosti, v zavesti kmetско-delavske skupnosti in v prepričanju, da ima največ pravice do življenja tisti, ki največ dela.

Kdo vam je posredoval to razgledanost, kdo vam dvajset let neprenehoma dramati in ohranja to zavest, kdo vam kakor najvernejši bojni drug vedno stoji ob strani?

Tisti, ki ste se o tem v dveh desetletjih prepričali, odgovarjate brez pridržka: »Kmetски liste.«

Ne mi, ampak vi, ki ste se o delovanju »Kmetskega lista« sami prepričali, povejte o njem svojim prijateljem in znancem. Povejte

jim, kako je v skromni kmetски hiši sredi Ljubljane, v hiši, ki je v Kolodvorski ulici 7 ohranila ne le svojo kmetско zunanjo podobo, ampak je postala v prestolnici Slovenije tudi svetišče in žarišče slovenske kmetске miselnosti, povejte vsem, kako je tu še vsak naš kmetски človek v najhujših dneh dobil zavetje, nasvet, pouk in tolažbo, ki mu je marsikdaj pomagala do zmage v težkih borbah.

Ako to poveste povsod, ste opravili svojo dolžnost. Nočemo posnemati drugih in ne maramo beračiti! Kmetje in delavci smo vajeni dela in zahtevamo zase pravico, da smemo od dela živeti. Za kmeta pa dela »Kmetски liste«, zato bo tudi kmet delal za »Kmetски liste!«

Zlato se preizkusi v ognju, vojak v boju. Ogenj in boj nam prinaša vsak dan.

Kdo, ki je bil 10, 15 in več let te preizkusne borbe »Kmetskega lista« deležen njenih dobrot, bi hotel zdaj sramotno pobegniti? Kdo bi maral nositi judeževski pečat fgarstva in izdajstva?

Prepričani smo, prijatelji, da takega izvržka ne premore slovenska vas. Vi vsi, kmetje in delavci širom domovine, ki se zavedate, da nam zemlja daje kruh samo na trdi blazini kmetских žuljev, pa boste naše prepričanje potrdili in razširili od ust do ust resnico:

**Kdor res je naše zemlje list,
ta ima v hiši »Kmetски liste!«**

Balkan — prelomnica nasprotnih interesov

Kakor koli se razvija in razpleta sedanja evropska vojna, vendar ne kaže, da bo končno nekoč Balkan usodni jeziček na tehtnici bodoče usode tako zagrizeno razdvojene in sprte Evrope. Sicer je Balkan še miren in si tudi vse balkanske države resno prizadevajo, da bi ohranile ta mir, vendar je veliko vprašanje, v koliki meri bo to prizadevanje rodilo uspeh.

Položaj nevtralec

S temi razmišljanji nikakor nočemo vzbujati bojzani ali celo malodušja. Nasprotno bi želeli naglasiti, da se je vprav naši državi doslej posrečilo res ohraniti v vsakem oziru spoštovano in upoštevano nevtralnno stališče. Pri vsem tem pa vendar ne smemo pozabljati, da se je sedanja vojna šele pričela. Obe glavni vojskujoči se stranki sta že tako rekoč uradno izjavili, da bo vojna dolgotrajna. Zato ne povemo nič presenetljivega, ako rečemo, da je bilo vse, kar se je doslej zgodilo, prav za prav bolj pripravljalnega značaja, tako rekoč vojna vihra v plenih.

Ze v teh pripravah pa smo videli, da je izginila z zemljevida — Poljska. Ako se pri tem spomnimo, da so že pred letom dni poljski diplomatje o Poljski govorili kot o velesili, da je bilo celo govora o kolonijah, ki naj jih Poljska dobi, in da je neka velesila te lepe poljske sanje tudi podžigala, potem šele razumemo globino in veliki obseg poljske tragedije.

Razen tega smo v tej — bi rekli — pripravni vojni dobi imeli priliko videti, (kar smo v našem listu tudi ponovno naglasili) da je položaj nevtralnih držav zelo težaven in bistveno drugačen ko v dosedanjih vojnah.

V zadnji veliki vojni so na primer Švica in skandinavske države silno bogatele. Danes je to čisto drugače.

Kakor vemo, je vojna izbruhnila brez vojne napovedi, način, ki vsaj v Evropi doslej ni bil v navadi in je zato vzbudil zlasti pri malih državah občutek negotovosti in slutnjo neprestane nevarnosti.

Ze prejšnja oboroževalna tekma med velesilami je tudi malim državam nalagala velika bremena, ker so morale celo proti svoji volji

plesati s tem vrtincem. Izbruh sovražnosti je ta bremena silno povečal.

Zaradi obojestranske blokade (Anglija in Francija blokirata Nemčijo, Nemčija skuša blokirati zlasti Anglijo) je mednarodna izmenjava blaga skrčena na najnižjo mero. Ogrožanje prometa, nevarnost morskih poti in silno uničevanje blaga pa je dvignilo cene. Ladje nevtralnih držav se zdaj ta zdaj ona — ko Pilat v veri — nenadoma znajdejo sredi trenja vojskujočih in morajo z vsem svojim tovorom brez vsake krivde v propast na morskno dno. Te okolnosti marsikje tudi v nevtralnih državah povzročajo občutno pomanjkanje nekaterih vrst blaga, kar ima — kljub vsem nasprotnim predpisom oblasti — za posledico vedno bolj naraščajočo dražnjo.

Poleg tega imajo tudi male nevtralne države veliko število vojaštva pod orožjem. Človek kar strmi, ko čita, koliko mož ima pod orožjem mala in miroljubna Švica! Takisto je z Belgijo in Nizozemsko in le malo drugače je z ostalimi malimi državami v Evropi, ki morajo tudi brez vojne popolnoma shirati in osiroteti, ako bi takšno stanje trajalo nekaj let.

Živčna vojna

Vsi navedeni pojavi spadajo v okvir tako zvane »živčne vojne«. Anglija in Francija sta prepričani, da bosta z gospodarskim pritiskom strli Nemčijo, ta pa upa, da bo pritisk vzdržala in z vojaškimi udarci ter gospodarskim protipritiskom premagala nasprotnika.

K tej živčni vojni se pridružuje zadržanje nevtralnih velesil, ki si za zaščito svoje varnosti pridržujejo politiko »prostih rok«. Tako je Rusija doslej s prijateljskimi pogodbami dejansko okupirala baltske države. Odprto je še vedno zagonetno je vprašanje, kaj bo storila Italija. Doslej vse izjave merodajnih krogov naglašajo, da bo varovala italijanske interese. To je seveda čisto naravno in temu stališču tudi nihče ne more utemeljeno oporekati. Nihče pa ne more s popolno gotovostjo trditi, kako daleč in v kakšni obliki segajo ti interesi. To je še vedno neresena uganka, ki je lahko silno preprosta, a tudi utegne biti močno zamotana.

Srečanje interesov

Omenili smo ruski nastop v Baltiku. Drugje poročamo o rusko-finskem sporu. Politično vzeto je oboje oživiljenje nekdanje carske velikoruske politike.

Kakšen je glede tega rusko-nemški sporazum, je težko reči, vse pa kaže, da se je z njim Nemčija odrekla svojim interesom na tem področju in se je ruski diplomaciji posrečilo obrniti nemške težnje bolj na zapad. Seveda pa bo šele bodočnost pokazala pravilnost ali nepravilnost te domneve.

Kakor na severu, tako je tudi na jugozapadu krenila sedanja Rusija na pota nekdanje carsko-ruske politike. Zadnje dni prihajajo poročila, da pritiska Rusija na Turčijo in Romunijo, naj bi sklenili z njo porodbo o medsebojni pomoči. V zvezi s tem baje naglašajo ruski tisk, da je položaj ruskih manjšin v Besarabiji posebno slab in bi utegnili Rusija zahtevati, da se uredi vprašanje ruskih zatiranih bratov v Besarabiji.

Prav na tem področju pa se križajo ruski interesi z italijanskimi. Naša zapadna sosedba je silno občutljiva za vsako najmanjšo spremembo v razmerju sil na področju Sredozemlja. Rusko prodiranje na Balkan bi ji ne bilo ljubo, vendar del italijanskega tiska misli, da bi Italija še ne smatrala, da so njeni interesi ogroženi, dokler bi bilo rusko poseganje omejeno na Romunijo. Po teh vesteh bi šele poseg Rusije na Madžarsko sprožil v Italiji drugačne odločitve.

Mir in hladna pripravljenost

Za zdaj so seveda vse to ugibanja in njih osnove so se v zunanjem svetu morda spremenile že med tem, ko pišemo o njih. Zato ni namen teh vrst nič drugega, kakor to, da pokažemo

važnost Balkana tudi v sedanji vojni, čeprav vojna sama divja še daleč od njega. Prav zato, ker ima Balkan zaradi svoje zemljepisne lege tolikšen pomen v razpletu svetovnih dogodkov, je naša naloga, da ohranimo mirno kri ter z zaupanjem gledamo v bodočnost.

Naša želja je, da bi se silna borba, ki se danes bije med dvema svetovoma, ne raztegnila na naša tla. Ako pa bi se kljub vsem dobro mišljenim prizadevanjem zgodilo drugače, potem nas mora domovina najti vsestransko pripravljene in vredne potomce svojih prednikov. Samo hladna in kljub vsej miroljubnosti do podrobnosti izvedena pripravljenost ter mirno presojanje položaja nam v morebitnih odločilnih trenutkih pomaga premagati zmedo, ki nikomur ne koristi. Kljub nesoglasjem, ki v nekaterih vprašanjih še obstoje med posameznimi balkanskimi državami, smemo in moramo vendar upati, da bo genij naroda, ki je južne Slovane po toliko stoletnem trpljenju pripeljal iz sužnosti v svobodo, tudi v bodoče nam vsem pokazal pravo pot.

■ **Skrb za Trst.** Italijanski gospodarski krogi so v velikih skrbih zaradi poostrene pomorske blokade, ki bo najhujše prizadela tržaško luko, skozi katero gre nad 70 odstotkov nemškega tranzitnega blaga v prekomorske države.

■ **Nad Rimom** so se zaletela tri velika vojaška letala in se povsem razbila. Tudi večina letalcev je našlo smrt pod ruševinami. Pet se jih je rešilo s padali.

■ **Gdinjo,** nekdanje poljsko pristanišče, je proglasil nemški kancler Hitler za nemško vojno luko. Poljaki so zgradili pristanišče v Gdinji z ogromnimi žrtvami in so ravno z njim dokazali vso tvorno silo poljskega naroda. Tam, kjer je danes najmodernejša luka, je bila nekdanj revna kmetška vasica. Poljaki so zgradili v luko posebno železnico iz bogatega premogovnega revirja. Skozi to luko si je Poljska zagotovila neodvisnost v suhozemnem in morskem prometu ter se skoraj povsem osvobodila Gdanska. Poljske napore bo sedaj izkoriščala Nemčija.

Doma in drugod

Volilni zakon

Na vladni seji so pretekli teden pretresali načrt volilnega zakona. Predloženi so bili trije načrti in sicer minister pravde dr. Laza Marković, podpredsednik vlade dr. Vl. Maček in minister brez listnice dr. Konstantinović. Izvoljen je bil poseben odbor ministrov, ki naj do prihodnje seje ministrskega sveta predloži enoten osnutek in definitivno besedilo volilnega zakona.

Na poslednji seji vlade so bila utrjena naslednja načela volilnega zakona:

Načrt novega volilnega zakona določa tajno glasovanje s kroglicami. Postopek tega glasovanja je enak onemu, ki je bil običajen pred 6. januarjem l. 1929. Volilo se bo po okrožjih, o katerih pa zakon samo določa, da morejo imeti od 360.000 do 440.000 prebivalcev. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride po en poslanec. Poleg okrožnih kandidatnih list se vlagajo tudi državne kandidatne liste. Te liste mora podpisati 10 nosilcev okrožnih list, okrožne liste pa 100 volilcev iz dotičnega okrožja. Zakonski načrt vsebuje pooblastilo za ministrski svet, da z naknadno uredbo določi volilna okrožja. Beograd, Zagreb in Ljubljana tvorijo vsak zase volilna okrožja. Funkcijska doba izvoljene narodne skupščine traja 4 leta. Ukaz o razpustu narodne skupščine mora vsebovati tudi razpis novih volitev v najkrajšem roku 3 mesecev po razpustu. Ostale določbe načrta volilnega zakona so v glavnem enake določbam dosedanjega deloma pa določbam volilnih zakonov iz dobe pred 6. januarjem.

Uredba o mobilizaciji

Ministrski svet je izdal uredbo, ki urejuje vprašanja mobilizacije in demobilizacije. Uredba določa, da se za obrambo države uporabljajo vsa živa in materialna sredstva države njenih državljanov in ostalih prebivalcev. Za primer vojne se ustanovi ministrstvo za oskrbo. V primeru potrebe se ustanove posebne direkcije za prehrano in kmetijske surovine, za gozdne in rudarske surovine, za industrijo itd. Za primer vojne sme ministrski svet omejiti ali prepovedati izvoz in uvoz, notranji promet ter uporabo in držanje na skladišču posameznih vrst blaga. Uredba ima še poleg drugih določb tudi posebne predpise za primer letalskih napadov.

Špekulanti v politiki

Prvak HSS dr. Ziga Scholl je napisal v svojem listu »Zagrebačkem listu« tole o političnih špekulantih, ki se jih nikjer ne manjka:

»Neodgovorni elementi sklicujejo politične sestanke na katerih poskušajo priti do vpliva v našem političnem življenju. Izgleda, da mnogi ne morejo ali pa ne marajo razumeti bistva in pomena prave demokracije. Danes je edini predstavnik politične volje hrvatskega naroda dr. Vladko Maček, kateremu je narod ponovno poklonil svoje popolno zaupanje. Zato moramo verovati v ljudi, katere je dr. Maček postavil kot svoje zaupnike na razna mesta. Predvsem velja to za komisarje mestnih in podeželskih občin, ki so bili vsi postavljeni šele po predhodnem pristanku dr. Mačka. V raznih hrvatskih mestih so se pojavile skupine ljudi, ki so hotele dobiti pod svoj vpliv imenovane komisarje. Tudi v Zagrebu je bilo tako. V ta namen so sestavili nekak odbor za reorganizacijo zagrebskega občinskega gospodarstva. Glavni cilj tega odbora je bil ta, da bi se osnovala nekaka generalna direkcija za vsa zagrebska mestna podjetja, ki naj bi jo vodil neki generalni direktor. Zagrebčani pa bi imeli čast plačevati tega generalnega direktorja in njegove nameščence, čeprav vedo, da so zagrebska mestna podjetja povsem v redu vodena.«

Dobročnik Ciril-Metodove družbe

V Celju je umrl vpokojeni učitelj Fr. Kranjc na svojem posestvu v Polulah. Pokojnik je določil v svoji oporoki Družbo sv. Cirila in Metoda in Ljubljani za svojega glavnega dediča. Zapuстил ji je svoje posestvo in večji znesek v gotovini. Redki so med Slovenci dobrotniki za narodne in kulturne ideale, redki zato ker smo reven narod in redki zato ker je vsa naša nacionalna vzgoja zadnjih 40 let hodila svoj križev pot. Zato mora narod tem višje ceniti tiste, ki jih ni strla napačna vzgoja.

HSS in Finska

Glavni tajnik HSS dr. Krnjević Juraj je govoril na shodu v Pokupskem Gradcu in dejal med drugim, da živimo danes v dobi nasilja, ko človek vedno bolj postaja volk. Za primer je navedel napad na Finsko in dejal: Na severozapadu Rusije je mala država Finska. Ta država ima kmetsko večino v parlamentu. Voditelj finskih kmetov je predsednik republike. Ta država je najbolje urejena država v Evropi. Narod je tu sam sebi gospodar. Sedaj je Rusija, ki se ponaša ko nekdanja carska Rusija, začela govoriti, da jo ogroža mala Finska, ki ima nekaj nad 2 milijona prebivalcev. Ta naj postane nevarnost za 170 milijonsko Rusijo. Finci so bili pripravljeni sporazumeti se, niso si pa pustili odsekati glave, niso se pustili žive pokopati. Rusija se je ponašala na najbolj sramoten način. To sem navedel, da vidite, kakšne razmere vladajo na svetu. Toda politika nasilja se ne more vzdržati.

Kostnica vojnih žrtev v Ljubljani

Mestna občina ljubljanska je zgradila na pokopališču pri Sv. Križu veličastno grobnico, v kateri bodo počivale kosti naših narodnih junakov in žrtev svetovne vojne.

Grobnico je blagoslovil v nedeljo dne 10. decembra ob pol 12. ljubljanski škof g. dr. Gregorij Rožman. Molitve so opravili duhovniki vseh veroizpovedi. K slovesnostim so bili povabljeni minister vojske in mornarice general Milan Nedić in nekateri drugi člani vlade, dalje narodno obrambna, kulturna in človekoljubna društva.

Načrt za grobnico je napravil učenc mojstra Jožeta Plečnika inž. arh. Eduard Ravnikar.

Za žensko volilno pravico

Odkar se je pričelo v javnosti govoriti in razpravljati vprašanje volilnega zakona, se je pričelo živahno gibanje ženskih društev po vsej državi za žensko volilno pravico. Po raznih mestih so se vršila ženska zborovanja, ustanovili so se akcijski odbori, sprejete so bile dobro utemeljene resolucije in razni ugledni možje so dali svoje izjave glede tega vprašanja.

V nedeljo se je vršilo tako zborovanje tudi v Ljubljani in zahtevalo žensko volilno pravico. Za njo so se izrazile tudi vse napredne politične, stanovske in kulturne organizacije.

Za skupen nastop

vseh opozicijskih strank se zavzema resolucija sarajevskega mestnega odbora JNS, ki pravi, da bi le skupen nastop vseh nacionalnih sil mogel dati jamstvo, da prideta volja in sila naroda do popolnega izraza. JNS naj stori vse za sodelovanje strank. To se bo tudi zgodilo.

Poročene uradnice odpuščajo

V zagrebškem okrožnem uradu za zavarovanje delavcev so pričeli odpuščati poročene uradnice, katerih možje imajo nad 2000 din mesečne plače. Odpustiti nameravajo vse one poročene uradnice, ki še nimajo 10 let službe in si še niso pridobile pravice stalnosti.

Amnestija za kazniva dejanja ob obč. volitvah

V imenu Nj. Vel. Petra II. po milosti božji in ljudski volji kralja Jugoslavije so kr. namestniki na predlog pravosodnega ministra in na podlagi čl. 30 ustave kr. Jugoslavije sklenili podeliti amnestijo in sicer:

a) splošna amnestija za vse kazni, izrečene o priliki občinskih volitev, in ki se kot takšne izrekajo po zakonu o občinah od 14. marca 1933. oziroma po zakonu o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino od 10. decembra 1931. s spremembami in dopolnilji od 26. septembra 1931. in 24. marca 1933., in sicer za dejanja, ki so bila storjena do dneva objave tega ukaza, brez ozira na to, ali se je sodni postopek začel, ali je v teku, in če se ni začel, da se tudi ne začne ali pa je izrečena sodba postala pravomočna ali ne.

b) O priliki te amnestije ostanejo v vseh primerih nedotaknjene pravice države in zasebnih zdravnikov do povračila škode.

c) Pravosodni minister bo reševal vsa sporna vprašanja, če nastane dvom, kako naj se izvaja ta ukaz.

Gospodarska sloga

je združna organizacija HSS in se vodijo sedaj razprave o tem, ali naj se organizira za banovino Hrvatsko vrhovna združna ustanova iz vseh združnih zvez, ki imajo svoj sedež na ozemlju Hrvatske, ali naj postane ta ustanova samo Gospodarska sloga, druge združne zveze naj bi pa prenehale in se razšle. Vplivni politik iz HSS se zavzemajo za to, da postane Gospodarska sloga centralna združna organizacija na Hrvatskem. S prenosom poslov iz Beograda v Zagreb, bo spadalo tudi združno vprašanje v delokrog bana Hrvatske.

Gospodarska sloga je nedavno sklicala posebno konferenco, na kateri se je razpravljalo o organizaciji mestnega poglavarstva v Zagrebu. Zoper vmešavanje Gospodarske sloge so se čuli razni protesti, tako da je moral sam predsednik HSS g. dr. Vl. Maček poudariti, da ima v Zagrebu odgovornost za vodstvo mestnih poslov edinole od bana imenovani komisar, dokler ne bodo izvoljeni mestni zastopniki in nihče drugi. Posamezne organizacije Gospodarske sloge ne smejo postati noben sovjet, ki bi odločal o nameščenju in premeščenju mestnih uradnikov.

Agrarna reforma in Thurn-Taxis

Na ogromnem veleposestvu kneza Thurn-Taxisa je naša država izvedla določbe agrarne reforme že od vsega početka. Toda, ker je knez nemški državljani, se je pritožil na mednarodno sodišče zoper ukrepe naše države in pravda se je vlekla vse do sedaj, ko je prišlo med obojema strankama do sporazuma.

Naša vlada je sprejela uredbo o doseženem sporazumu in naša država dobi vsa zemljišča, ki so podvržena zakonu o agrarni reformi, to je 10.000 a obdelane zemlje. Gozdne površine dobi naša država okoli 13.000 ha. Thurn Taxis pa dobi odškodnino v znesku 35 milijonov din.

Banovina Hrvatska

Koncem preteklega tedna so izšle še ostale uredbe o prenosu poslov iz Beograda na banovino Hrvatsko. Le ministrstvu notranjih zadev in socialne politike še nista prenesli svojih poslov na banovino Hrvatske. S prenosom kompetenc teh dveh ministrstev bo banovina Hrvatska organizirana v celoti z vsem svojim delokrogom, kakor je določen v sporazumu. Ostane nato le še vprašanje finansiranja Hrvatske. Po pisanju »Hrvatskega dnevnika« je to vprašanje najtežje in ga bodo morali proučevati najboljši hrvatski strokovnjaki in gospodarstveniki.

■ Nemška križarka admiral Scheer je potopila veliko angleško ladjo »Doric Star«, ki je imela 10.000 ton. Ladja je bila na poti iz Avstralije v Anglijo. Potopljena je bila blizu južnoafriške obale.

■ Poostrena blokada proti Nemčiji se je pričela pretekli teden. Angleške in francoske vojne ladje bodo zaplenile vse blago, ki bi ga prevzale ladje nevtralnih držav in ki bi bilo nemškega izvora. Nemčija bo s temi ukrepi zelo prizadeta in ne bo mogla priti do potrebnih deviz in zlata. Vsled tega napoveduje nove udarce Angliji.

■ Turški zunanji minister Saradzoglu je razgovarjal z uglednim francoskim novinarjem

Sauerweinom in mu ob tej priliki izjavil, da ne veruje v možnost oboroženega konflikta na Balkanu. Dokler Rusija ne pristane na oboroženo akcijo, je lahko Balkan miren. Glede Rusije pa ne vidi turški zunanji minister nobenega pravega razloga, da bi dopustila napad na katero izmed balkanskih držav, ker se bi s tem zapletla v vojno tudi s Francijo in Anglijo.

Da se vam v zadnji številki »Kmetškega lista« priložena položnica kam ne izgubi — je najbolje, če to še danes izpolnite ter nakažete naročnino, ki znaša kakor doslej samo 30 din za celo leto.

Kaj se godi po svetu

Rusko-finska vojna

Po ruskih poročilih so do 6. decembra ruske čete napredovale 35 km južno od Petsama. Čete, ki prodirajo v smeri Uhta, Repola, Poroseroja in Petrozavodska so prekorale progo Hurmes-Jozasu in so napredovale 65 km zapadno od ruske meje. V vzhodnem delu Karelijske zemeljske ožine so ruske čete predrle Mannerheimovo linijo (trdnjavski pas, podoben nemški Siegfriedovi ali francoski Maginotovi črti) ob reki Vuoksi, so prekorale reko Tajpafonion in sedaj prodirajo dalje v zapadni smeri. V zapadnem delu Karelijske ožine so ruske čete zasledile železniško postajo Kiviniemi in še nekaj drugih železniških postaj na bližnjih progah, dalje trdnjavo Ino in vas Hanila ob Finskem zalivu, 9 km zapadno od te trdnjave.

Finska poročila zatrjujejo, da ruske vesti o predoru Mannerheimove črte ne odgovarjajo resnici. Pač pa poročajo Finci, da so do 5. decembra zvečer uničili 80 ruskih tankov.

Kakor se v podrobnostih poročila iz raznih virov močno razlikujejo in si v nekaterih ozirih prav vidno nasprotujejo, tako na drugi strani soglašajo v poročanju

o veliki ruski ofenzivi

vsja poročila. Tudi po londonskih vesteh so ruske čete kljub junaškemu odporu Fincev prodrle že 50 km globoko v Karelijsko ožino. Bajje imajo Rusi tamkaj 7 divizij pehote ter 4 divizije tankov in oklopnih avtomobilov.

Finska ima sedaj v celoti pod orožjem okoli pol milijona mož. Na Karelijski ožini se bori kakih 40 tisoč Fincev proti 80 tisočem Rusov. Letalsko in pomorsko delovanje ovirajo neugodne vremenske razmere. Megla leži nad vsem Finskim zalivom in tudi finsko prestolnico Helsinki krije tako gosta megla, da ni mogoče videti niti 50 metrov visoko.

Te vremenske ugodnosti skušajo Finci kotihor mogoče izkoristiti in prestolnico pridno utrjujejo.

Ruska mornarica

v Finskem zalivu skuša doseči dva cilja: popolnoma blokirati prestolnico Helsinki in omogo-

čiti izkrcanje ruskih čet v središču najbolj obljudene finske obale.

Izgube

so brzkone na obeh straneh občutne. Po finskih vesteh imajo Rusi doslej v teh bojih že 20.000 mrtvih. Tudi so Finci sestrelili več ruskih letal. Po ruskih vesteh je bila blizu otoka Itesaari potopljena neka finska podmornica.

Nejasni položaj

Iz teh nasprotujočih si vesti dobi človek končno vtis, da je položaj na rusko-finskih bojiščih dokaj nejasen. Nesporno je samo to, da so se Rusi lotili svoje naloge z veliko resnostjo, in pa to, da Finci branijo svojo zemljo z veliko žilavostjo in vztrajnostjo. O poteku bojev ter uspehih in neuspehih obeh vojskujočih se strank pa menda lahko mirno zapišemo, ne da bi komurkoli delali krivico, da se ravnajo po tem, na kateri strani so simpatije države, odkoder poročila prihajajo. Nepristransko bomo lahko pregledali potek teh borb šele potem, ko bodo končane, podobno kakor doslej v vseh vojnah zadnjih let.

Stališče drugih držav

Svedska je zaradi ruskega nastopa najbolj vznemirjena, kar je razumljivo, ker je pač neposredna soseda Finske in tako najbolj zainteresirana na njeni usodi. Nekatera poročila tu in tam vedo povedati, da je Rusija tudi že Svedski stavila neke zahteve, vendar to brzkone ne bo res, ampak le spretna propaganda s nasprotne strani. Vsekakor pa jemlje Svedska položaj zelo resno. Poklicala je več letnikov pod orožje. Sestavila se je tudi koncentracijska vlada, podobno kakor imata Anglija in Francija vsaka svojo vojno vlado. Ob južnovzhodni švedski obali so ugasnjeni vsi morski svetilniki, med Alandskim otočjem in švedsko obalo pa je položeno celo polje min. Parlament in javno mnenje zahtevata, da Svedska na strani Finske dejansko poseže v boj proti Rusiji.

Konferenca nordijskih držav se je vršila 7. t. m. v Oslu, prestolnici Norveške. Zbrali so se predstavniki Norveške, Švedske in Danske ter se posvetovali o novo nastalem položaju.

Anglija ni jamčila za varnost Finske, zato do nadaljnjega najbrže ne bo posegla sama v rusko-finske boje. Kljub temu bo Finsko podprla z orožjem, letali in drugim vojnim materialom. Po švedskih poročilih bo Anglija dobavila Finski 100 raznih letal, od teh 20 do 35 že v najkrajšem času. Vmes so lovska in izvidniška letala, pa tudi nekaj težkih bombnikov, kakršne je v dosedanjih bojih že z uspehom uporabljalo angleško letalstvo.

Francija je kot angleška zaveznica vsaj moralno na strani Finske.

Italija tudi z orožjem podpira Finsko, zlasti z letali. Italijanski tisk odklanjajoče piše o ruskem nastopu. Italijanske pošiljke vojnega materiala za Finsko gredo doslej skozi Nemčijo.

Zedinjene države zamerijo Rusiji, ker je leta odklonila njih posredovanje v rusko-finskem sporu. Nekateri zahtevajo prekinitve diplomatskih odnosov z Rusijo. V zvezi s tem poročajo, da bo 21 ameriških držav skupno z Združenimi državami izdalo posebno protestno noto proti Rusiji. Ali bodo podvzeti še tudi kakšni drugi odločnejši koraki, bo pač pokazala bližnja bodočnost.

Društvo narodov, ki po francoski trditvi igra svojo zadnjo partijo v trenutku, ko se v zapaljeni Evropi vale silne armade druga proti drugi, je tudi proti ruskem nastopu. Pojavljajo se celo predlogi, naj bi bila Rusija izključena iz Društva narodov.

Angleški vojni cilji

Angleški finančni minister sir John Simon je pretekli teden obiskal Francijo in ob tej priliki imel v radiu govor na francoski narod, v katerem je med drugim napovedal tudi vojne cilje Anglije. Sir John Simon je dejal: »Edini cilj je premagati sovražnika, da premagamo tistega napadalnega duha, ki hoče neprestano s silo vladati nad drugimi narodi.« Svoj govor je končal: »Skupaj in vzajemno bomo izvojevali zmago in vzajemno bomo postavili nove temelje trajnega miru. Združili bomo naš trud in naš napor, združili naša bogastva in ustvarili takšno ozračje, da bodo v njem svobodno dihale vse dežele, ki jim je edino do miru, do dela in svobode.

Političen umor

Na Miklavževu so v Brocklynu neznanec umorili Walerja Engelberga, tajnika nemškega generalnega konzulata. Engelberga so našli na njegovem stanovanju mrtvega. Imel je razbito lobanjo in sodijo, da ga je napadalec ubil s kako železno palico.

Ker ni zmanjkalo nobene vrednote, sklepa ameriška policija, da tu ne gre za roparski, ampak za političen umor.

Preseljevanje narodov

Te dni se je začelo širokopotezno preseljevanje Nemcev iz Poljske, ki so jo zasedli Rusi, v nemški del, in Belorusov in Ukrajincev iz onega dela, ki so ga zasedli Nemci, v ruski del.

Nemcev bo iz zasedenih krajev v nemško interesno območje preseljenih kakih 100 tisoč,

O Finski danes govori ves svet in se zavzema za njeno svobodo in neodvisnost. Menda se je doslej le redkokdaj primerilo, da bi bile zadeve malega naroda sprožile toliko vršanja v čebelnjaku svetovne politike. Na sliki vidimo (levo): Oddelek finske konjenice pri napadalnih vajah. — Desno: Finski general Malimber. Zdi se, da v zimskem času spričo tamkajšnjih vremenskih razmer ne bo dosti opravila niti finska konjenica niti ruski tanki. Čisto mogoče je, da se boji zavlečejo do pomladi.

Belorusov in Ukrajincev pa v rusko območje en milijon.

Ruski delegaciji, ki vodi ta preseljevalna dela, načeluje bivši komisar za zunanje zadeve Litvinov.

Zaradi nezadostnih prometnih sredstev se bo preseljevanje precej zavleklo in bodo izselniki morali zimo preživeti v zasilnih taboriščih. Sele spomladi jim bodo odkazana stalna bivališča.

Preseljevanj v tako velikem obsegu novejša zgodovina ne pozna, zato povsod po svetu nestrno pričakujejo, kakšni uspehi bodo s tem doseženi.

Veliki fašistični svet

je pretekli teden potrdil v Italiji stališče vlade glede nadaljevanja nevtralnosti, dokler se razmere na Balkanu ne spremenijo.

Rusko poseganje na Balkan pa bi Italija smatrala kot povod za križarsko vojno.

Na zapadnem bojišču

še vedno ni posebnih dogodkov. Večkrat pričakovane ofenzive so izostale in je vse vojevanje omejeno na izvidniške polete, boje patrolj in artilerijske dvoboje.

Na morju

je bilo potopljenih zopet več ladij vojskujočih in nevtralnih držav. Amerika je protestirala v roti blokadi, uspeha pa menda ne bo.

Okrog novega ognjišča

Po švicarskih vesteh na podlagi poročil iz Budimpešte se je zaradi sodelovanja med Nemčijo in Rusijo precej ohladilo zavezniško čustvovanje med Italijo in Nemčijo.

Po drugi strani pravijo, da je turška vlada svetovala romunski, naj čim prej prostovoljno vrne Besarabijo Rusiji. Enako baje razne države pritiskajo na Romunijo, naj vrne Bolgariji Dobružo.

Te vesti še niso od nikoder uradno potrjene in jih omenjamo le zato, ker so značilne za razpoloženje v mednarodnem svetu in zlasti za Madžarsko, ki v okviru tega upa, da bi tudi njej Romunija kaj vrnila. Tako nastaja na balkanskem področju novo ognjišče za trenja, katerih obseg je danes še neocenljiv.

Finske legije

V Italiji se organizira posebna legija prostovoljcev, ki pojde na pomoč finski armadi. Po poročilih iz Rima se ta akcija širi po vsej Italiji in se je že na tisoče mladih fašistov prijavilo v finsko legijo.

Tudi na Švedskem se javljajo v velikem številu prostovoljci za službo v finski vojski. Po mestih se vrše javne zbirke za pomoč, ki imajo veliko odziva pri občinstvu.

Čitajte in širite »Kmetški list«!

Iz naših krajev

Cenjeni naročniki!

Da ne bo zamud z naročnino, prosimo vse one, ki so prejeli v »Kmetškem listu« št. 49 priložene položnice, da se jih čimprej poslužijo in pravočasno poravnajo svojo naročnino, ki znaša za celo tekoče leto kakor doslej samo 30 dinarjev. One naročnike, ki imajo slučajno še kake zaostanke iz lanskega leta pa prosimo, da nakažejo te po isti položnici skupno z naročnino za leto 1940.

× Plin od tlečega oglja je zastrupil pekovskega vajenca Jože Bornikarja iz Gaberja pri Celju. Ko je legel zvečer spat, je zakuril malo pečko z ogljem. Ker je pa ni pokrtil, ni oglje zagorelo, marveč samo telo in strupeni plin je ponoči uhajal iz pečice. Zjutraj so našli fanta vsega omamljenega. Prepeljali so ga v bolnico, a je že med potjo umrl.

× Naše državne železnice so naročile pri domačih tovarnah 29 lokomotiv, 420 tovornih vagonov za ozki in normalni tir ter 70 potniških vagonov. Naročila morajo biti izvršena v 18 mesecih. Vrednost naročil znaša približno 120 milijonov din.

× V Beogradu je bila te dni dovršena veličanska palača državne tiskarne, ki je največja na Balkanu. Gradbeni stroški so znašali 60 milijonov din.

× Za finančnega direktorja v Ljubljani je bil imenovan višji finančni svetnik Josip Mozetič.

× Komisar zagrebške občine je odredil, da so se morale v treh dneh popisati vse zaloge živil.

× Iz tvornice Bafa v Vukovaru je odpotovalo 45 maneščencev v Južno Afriko, kjer so zgradili podružnico Batine tovarne za čevlje.

× V Beogradu je bila v soboto otvorjena razstava nemške knjige. Otvoritvi je prisostvoval tudi Nj. Vis. knez namestnik.

× Umori v Zagrebu. V zadnjih treh mesecih je bilo izvršenih v Zagrebu več zavratnih umorov, ko se policiji ni posrečilo odkriti zločincev. Te dni sta bila napadena zopet Mihael Lasković, zasebni nameščeneec, in Mihael Leka, finančni preglednik. Prvi je strelom podlegel, drugi se bori s smrtjo. Policija je razpisala na zločinčevu glavo 10.000 din nagrađe.

× V bosanski vasi Gornja Trepla se je ustrelila vaška lepota Velinka Vasiljevič, ker se je morala poročiti proti svoji volji z nekim malovrednežem.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani obrestuje nove vloge po 4 do 5 % ter daje ugodna posojila.

× Iz šale v smrt. V Liki so se shajali proti večeru delavci v neki gostilni in uganjali razne šale. Če je kdo zaradi pijanosti padel pod mizo, so ga namazali s sajami in uganjali z njim vse vrste burke. Pod mizo se je zvalil tudi kmet Nikola Pajič. Ker je bil tako pijan, so ga nezavestnega nesli na pokopališče in opravili tam vse cerkvene obrede. Toda silno so se prestrašili, ko so videli, da je kmet res mrtev. Umrl je zaradi zastrupljenja z alkoholom, ko so ga v šali nesli za pogrebom.

× Podlo maščevanje. Posestnik Ant. Bizjak iz občine Poljane je posejal tri njive pšenice. Ko je te dni pregledoval ozimino, je opazil, da mu je nekdo med pšenico nasejal kokalja in grašice in da je vsa ozimina uničena.

× Pod vlak je skočil blizu Celja dijak VI. razreda celjske gimnazije Franc Prime iz Celja. Deček je bil takoj mrtev.

× Na Angleškem so internirali znanega frankovca dr. Branko Jeliča, ki je po Ameriki hujskal Hrvate proti Jugoslaviji. Na italijanskem parniku se je vozil iz Amerike. V gibraltarski ožini so ladjo pregledali Angleži, ker je imel dr. Jelič nemški potni list kot nemški državljan, so ga odpemili v Anglijo in zaprli.

× Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu, ki jo je ustanovil veliki hrvatski škof Juraj Strossmayer, je spremenila svoje ime in se sedaj imenuje Hrvatska akademija.

× V Beogradu so imeli sestanek invalidi, ki zahtevajo, da se zboljša gmotno stanje invalidov, da se izenačijo pravice bolnih invalidov s pravicami ranjenih in da se vrše pregledi po obstoječih komisijah pri vojnih okrožjih in divizijskih komandah.

× Zaradi pomanjkanja bencina se namerava popolnoma ustaviti promet z luksuznimi avtomobili.

× Naše finančno ministrstvo je izdalo menico v znesku 13 milijona dolarjev, ki bo služila za kritje terjatev Feniksovih zavarovancev.

× Mesarski pomočnik Erelj Avguštin iz Spodnje Sorice si je na svojem domu prerezal vrat in skrvavel. Kaj je pri ljubljene mladeniča gnalo v smrt, ni znano.

× Množica sardel v Jadranu. Zadnje dni se je v Jadranskem morju, zlasti v Neretvanskem kanalu in v okolici Sućurja, pojavila ogromna količina sardel, kakršne v tem času dalmatinski ribiči ne pomnijo. Ker so cene svežih rib zdaj precej visoke, so ribiči zaprosili pomorsko upravo, da smejo tudi v decembru ponoči na lov. Pomorska uprava jim je lov dovolila.

× Proslava slovenske univerze. Ljubljanska univerza bo dne 16. in 17. decembra na svečan način proslavila 20letnico svoje ustanovitve.

× Javna dela v Dalmaciji. Banska oblast v Zagrebu je odobrila za Dalmacijo 4.425.000 din za razna tehnična dela. Iz teh sredstev bodo gradili v Splitu zgradbo za bolnico, gimnazijo, vodovod v Imotskem itd.

Levo: Južno pristanišče in glavni trg v Helsinkih.
Desno: Finska vas Pellos.

× **Poljedelski minister** priporoča, da se v naši državi seje več žita in industrijskih zelišč. Tekom časa, odkar traja vojna, se je namreč pokazalo, da je od povsod največje povpraševanje in tudi potreba po pšenici in industrijskih zeliščih za razna olja.

× **Uboj. Pri-Sv. Petru** na Medvedovem selu je posestnik Franc Drozg v prepiru udaril z motilko po glavi posestnika Petra Tramška in mu

prebil lobanjo. Ranjenca so prepeljali v bolnico, kjer je pa kmalu umrl.

× **Muzejsko društvo** za Slovenijo bo proslavilo 16. decembra 100letnico svojega obstoja. Ob tej priliki se bo vršilo zborovanje slovenskih zgodovinarjev in predavanja najvidnejših znanstvenikov.

× **Vlom.** Neznani tatovi so vlomili v skladišče Kmetijske družbe v Celju in odnesli nekaj

denarja, ukradli iz miznice revolver in tri zavitke tobaka. Poskusili so navrtati tudi blagajno, pa se jim posel ni posrečil. Zločince zasleduje policija.

× **Gradnja moderne ceste** od Ljubljane do Celja se bo pričela prihodnje leto. Licitacija prvega dela od Ljubljane do Domžal se bo vršila 29. decembra.

× **Železniški uradniki** s proge v Medjimurju, ki je prišla sedaj pod zagrebško železniško direkcijo, bodo premeščeni v Slovenijo.

× **Južna Srbija je zelo bogata** na rudah. Baker, cink, svinec in druge rude skrivajo ondodne pokrajine v svojem osrčju. Nemci ustanavljajo delniško družbo, ki bo pričela izkoriščati južnosrbijansko rudniško bogastvo.

× **Glavo mu je odrgalo.** Posestnik Jože Hodnik iz Blance je prodal svoje posestvo in se preselil v Dol pri Hrastniku. S tovornim avtomobilom je vozil svoje pohištvo iz Blance. Tovorni avtomobil je vozil pod nizkim mostom pod železnico blizu Blance. Hodnik je bil zadaj na pohištvo, šofer in Hodnikova žena pa v kabini. Nizek most je zgrabil Hodnika in ga vrigel na tla. Glava se je le nekoliko že držala trupla, ki je bilo vse okrvavljeno. Nepredvidnost je povzročila smrtno nesrečo.

Sporna Finska danes vznemirja svet. Leningrad ob samem Finskem zalivu je čisto zaprt, ako niso za Rusijo varne postojanke Hangö in Aalandski otoki. Enako je važna Karelijska ožina med Finskim zalivom in Ladoškim jezerom. Zato so tudi Finci tu zgradili svojo obrambno črto (Mannerheimova linija).

Kakor vse kaže, se bodo za Finsko bili še srditi boji. Listi poročajo, kar je med drugim tudi po karti razvidno, da se Rusija ne boji Finske same, ampak drugih sil, ki bi lahko v spremenjenih razmerah izkoristile nekatere finske postojanke za napad na Rusijo. Prav zaradi tega ni izključeno, da se utegnejo v te borbe zaplesti še druge sile. Zato danes ni mogoče slutiti, kako dolgo bodo borbe trajale. Ako v kratkem ne bo odločitve, se bodo zavlekli boji še daleč v pomlad.

Naročajte širite in čitajte „Kmetški list“

O Finski in Fincih

Ime Finske izvira še izza starorimske dobe. Rimski zgodovinar Tacit je dal ime prebivalcem teh pokrajin Fenni, s čimer je menda hotel povedati, da so to prebivalci močvirnatih pokrajin. Finci sami imenujejo svoja deželo Suomi, kar tudi pomeni močvirno pokrajino.

V stari dobi so smatrali severno Finsko za domovino Amazonk. Anglosaksoni so jo imenovali »Deželo devic«, Skandinavci pa »Deželo žensk«. Ta imena izvirajo odtod, ker je v tem delu Finske ženska dolgo zavzemala vodilno mesto (matriarhat, kakor to imenujejo z grškim izrazom).

Položaj ženske je še danes na Finskem zelo ugoden. Zenska je v vsakem oziru enakopravna z moškimi. Že v 19. stoletju so pri občinskih volitvah imele ženske volilno pravico, izza leta 1905. pa velja za oba spola splošna in enaka volilna pravica.

Po veri so Finci večinoma protestantje (luterani), le primeroma majhen odstotek je pravoslavni in še manj katolikov.

Politično je Finska izza XII. stoletja pripadala Švedski do leta 1809., ko je bila s pogodbo v Friedrichshafnu odstopljena Rusiji. V Rusiji je Finska do neke mere ohranila svojo avtono-

mijo in je skraja bil ruski car hkrati finski veliki vojvoda.

Finska abeceda ima samo 21 črk. Od teh glasov je 8 samoglasnikov in 13 soglasnikov. Čeprav pa ima jezik tako malo glasov, je vendar izrazno bogat in močno usposobljen za poezijo ter zvočnost besede in stiha.

Finska armada obsega v mirni dobi tri pehotne divizije, eno konjeniško brigado ter tri artiljerijske polke. S častniškim zborom vred šteje kakih 32.000 ljudi. Kadrski rok traja traja nekaj nad eno leto.

Poleg redne vojske imajo Finci še drugo vojaško organizacijo, meščansko gardo. Ustanovili so jo leta 1918. V primeru vojne se obe ti oboroženi sili združita, tako da Finska v skrajni sili lahko postavi vojsko do 700 tisoč mož. V koliko more tolikšno vojsko tudi primerno opremiti, je seveda drugo vprašanje.

Tehnična oprema je morda najšibkejša stran finske vojske. Znatno del orožja je starejšega tipa. Doma lahko izdelujejo le lažje orožje in municijo, vse drugo morajo nabavljati v tujini. Bojnih voz (tankov) in protiletalskega orožja imajo le malo.

Lota Sverd je posebna ženska organizacija, ki šteje 90.000 članic in služi v pomoč narodni obrambi. Članice te organizacije sodelujejo v vseh vojnih panogah, izvzemši le borbe na fronti.

Vojno letalstvo je šibko in šteje kakih 150 letal. Izvrstni so finski hidroavioni.

V Finskem zalivu je v finskih rokah nekaj vojaško važnih postojank, kakor Hanko, Abo in Alandsko otočje. Finska mornarica pa je majhna in v glavnem urejena za obrežno službo. Ima le nekaj malega oklopnih ladij in 5 podmornic. Med temi je ladja »Sanko« najmanjša podmornica na svetu. Nekaj več imajo manjših oboroženih ladij, ki izvirajo še deloma iz nekdanje ruske, deloma iz nekdanje nemške vojne mornarice. Važno vlogo v finski mornarici zavzemajo polagalci min. Teh ladij imajo 14 malih in dve veliki. Tudi malih torpedovk imajo nekaj. Oborožene so s po dvema cevema za streljanje s torpedi in s strojnimi. Raven tega ima Finska nekaj dobrih ledolomilcev. Med njimi je največji »Jakarhu« (4825 ton).

Finske obale so na več krajih dobro utrjene. Tudi finsko-ruska meja v Karelijski ožini med Finski zalivom in Ladoškim jezerom je dobro utrjena. Dolžina te meje znaša 60 kilometrov in tu so zgrajene moderne utrdbe, tako zvana »Mannerheimova linija«.

Ostali del rusko-finske meje ni tako utrjen, vendar je tu narava sama poskrbela za obrambo dežele. Številna jezera, jezera in močvirja ovirajo prodiranje vsake vojske, zlasti pa je na takem ozemlju težavno premikanje tankov in težjega topništva.

koli podjetju. Pri nas so ljudje plačali zaradi teh informacij več kot 50.000 din preveč. Za ta znesek bi si lahko postavili manjšo mlekarino, kar je za naš okraj nujna potreba. Tudi zadnje hiše so prizadete, ker morajo skrbeti same za priključitev od predzadnje hiše. To zneske pri nekaterih prav veliko vsoto in se v doglednem času res ne bodo mogli okoristiti z elektriko.

Upamo, da se bo že našla kaka pot, da se bomo res vsi lahko okoristili s to prevažno pridobitvijo.

Povišanje mezd in plač

Zaradi rastoče draginje se vsak dan javljajo delavske in nameštčenske organizacije z zahtevo po zvišanju mezd in plač. Nekatera privatna podjetja so že delno ugodila tem zahtevam, dočim se državna in samoupravna oblastva še niso izrekla, kaj mislijo storiti. Moški se bore za kruh, ženske za volilno pravico, narod pa za mir.

Belgija in vojni stroški

Belgijski ministrski predsednik Pierlot je izjavil, da bo Belgija ostala nevtralna. Kljub nevtralnosti pa je stala Belgijo dosedanja mobilizacija in razni obrambni stroški že 8 milijard frankov. Vendar je bolje, je dejal, živeti en mesec v miru kljub ogromnim stroškom kakor pa imeti vojno.

Pogoji za mir

Angleški zunanji minister lord Halifax je v gorenjem domu izjavil, da bi bila možnost razgovorov z Nemčijo le pod dvema pogojema in sicer: 1. podati se morajo dokazi, da je Nemčija v resnici pripravljena sprejeti pogoje, ki odgovarjajo ciljem, zaradi katerih je šla Anglija v vojno.

2. podati se morajo jamstva, da bo Nemčija dejansko sprejela in izvršila vse, kar bo mirovna konferenca odredila.

Kdo je iznašel plinsko masko?

Sredi vojnih dni je naravno, da se ljudje zanimajo za izvor in starost raznega orožja ter vojnih in obrambnih pripomočkov. V času, ko se dan za dnem govori o plinskih napadih in obrambi proti njim, so začeli tudi brskati za

tem, kdo je prav za prav iznašel prvo obrambno masko proti plinom.

Izkazalo se je, da priprava ni več tako mlada. Prvo plinsko masko je iznašel že leta 1875. angleški kemik Tendal, ki je s to pripravo na obrazu šel v gosto zakajen prostor, do tal poln dima, in dalj časa brez škode vzdržal v dimu.

Ta prva plinska maska je bila seveda dokaj preprosta. V glavnem je to bila nekakšna škatlja z vato, prepojena z mnogimi kemikalijami, a na glavo si jo je človek pritrdil z masko, izdelano iz lanenega platna.

Prvi poskusi so se tako obnesli, da so londonski gasilci pri Tendalu takoj naročili večje število plinskih mask, danes pa je ta priprava tako izpopolnjena, da si brez nje ne moremo misliti popolne vojaške opreme. Tudi v mirni dobi je potrebna gasilec in reševalec pa tudi vsem onim ljudem, ki imajo v svojem poklicnem delu opravka s strupenimi plini.

Iz tujine

■ Nemei so večino poljskih profesorjev z univerze v Krakovu aretirali in odvedli v koncentracijska taborišča.

■ Na polotoku Krimu so Rusi našli nove izdatne vrelece nafte, ki dajo dnevno do 50 ton surovega olja.

■ Švedski parlamentarni odbor je sklenil, da letos ne bo podelil Nobelove nagrade za mir. Nekaj časa se je omenjalo v tej zvezi predsednika USA Roosevelta.

■ Celokupno imet-

je nemških manjšin v baltških državah cenijo na 100 milijonov funtov ali na okroglo 22 milijard dinarjev. Vse imetje nemških manjšin v Evropi pa znaša po cenitvi omenjenega lista okrog tisoč milijonov funtov ali 220 milijard dinarjev.

■ Po finskih poročilih so Rusi izgubili v sedanjih bojih na finski fronti okoli 25 tisoč mož in 60 letal.

■ Nizozemski in belgijski izvozniki so se dogovorili z Italijo, da bodo usmerili prevoz svojega blaga skozi italijanska pristanišča, ker je morska plovba po severnem morju ogrožena z minami. Ta promet bo nudil Italiji izdatne koristi.

■ Ameriški listi poročajo, da ima Anglija ogromne zaloge raznih vrst žita in da bo mogla s to rezervo zdržati vojno 20 let. Z vso naglico pripravljajo sedaj rezervne zaloge mesa.

■ Za prevoz nakupljenega blaga v Romuniji so vzeli Angleži in Francozi v zakup skoraj vse romunske vagonne in ladje. Nemčiji je bilo sporočeno, da mora z lastnimi cisternami prevažati kupljeno nafto.

■ Italija je delno demobilizirala. Od vojakov je odpustila 300.000 mož. Pod orožjem je ostalo še 868.000 ljudi.

■ Zaradi pomanjkanja govejega mesa v Italiji bodo jedli meso domačih zajcev. V Italiji rede sedaj okoli 50 milijonov kuncev. Od tega bodo dobili letno pol milijona kvintalov mesa.

■ Papež namerava predlagati vojskujočim se državam, da naj sklenejo za božične praznike premirje.

■ V Češko-moravskem protektoratu se nahaja sedaj 250.000 oboroženih mož nemške armade, policije in strankine organizacije SS.

■ Angleški kralj Jurij je obiskal pretekli teden angleške čete na francoskem bojišču.

■ Ruske čete so prodrle že nad 60 km globoko v finsko ozemlje in na večih krajih prebili znano utrjeno črto Manerheim, tako imenovano po finskem maršalu. Na severu poskušajo Rusi

Zahtevajte pri Vašem trgovcu „Naš čaj“!
Mešanica domačih čajnih rastlin!
Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Do odobrenju Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935 l. S. br. 14.004

Na prodaj pri:

Kmetijski družbi

r. z. z. o. z.

v Ljubljani

Iv. Nemeec:

MOLK

(Nadaljevanje)

Novice pa še sedaj nisi rekla, jo je pretrgala Mica in vzela iz omarice slatinko žganja.

Oh, kaj trpi človek. Vso noč nisem zatisnila očesa.

Kaj si vendar počejala, da ne prideš do besede.

Veš, kje sem bila? — je soseda potuhnjeno sklonila glavo k Mici in jo gledala v oči.

Kako naj vem, ko samo govoriš, poveš pa ničesar.

Anka je dobila sina!

Anka?

Ja, ja, Anka. Da si ga videla dečka, štiri kile je tehtal ob rojstvu.

Anka ima sina! je presenečeno ponovila Mica, v očeh pa je občutila neko toplo mokroto.

Veš, Mica! Tako sem vesela fanta in Anke, ki doma itak ni imela ničesar dobrega.

Kaj pa tvoj stari?

Se ne ve! Saj vidiš, da sem prišla k tebi. Naravnost od Anke prihajam.

Je Anka zdrava?

Je! Nič ni bilo huđega. Zdaj je pri njej Slanova Danica, ki bo za botro. Veš, Mica, dobra je ta Danica in pametna; Anko ima tako rada. Pravijo, da imajo na vasi sedaj neko društvo, Danica pa je na čelu ženskega odseka.

Društvo kmetijskih fantov in deklet imajo. Ti to veš?!

Ti si pa res čudna. Sredi vasi stanuješ in ne veš kdaj so fantje in dekleta ustanovili mladinsko društvo.

Je tvoj Joža tudi pri njih?

Seveda je, skoraj vsa mladina brez par bakov in pokvarjenec.

Danica je rekla, da so jo dekleta iz ženskega odseka določile za botro. Zato, pravijo, ker je Anka prva vzdignila glavo po koncu in udarila po mračnjaštvu. Kaj je to mračnjaštvo, ne vem, tako je rekla Danica. Tudi ne vem, kako je udarila.

Ti tudi nič ne veš, ali pa se delaš nevedno.

Saj je vse eno. Kdo pa ve vse, kar se godi po svetu; samo fant naj bo zdrav, potem pa bom še bolj zadovoljna, da je Anka vzela Toneta.

Ni dovolj samo zdravje, Tona. Tudi pamet mora biti na svojem mestu. Mladí svet spoznava danes napake starih in gre naprej. Mladina noče biti samo ponižno orodje starih, hoče govoriti, ker je molk samo za norce in hlapece.

Ja, Mica! Govoriš, kakor bi bila njih vodnica.

Sila in trpljenje človeka spametujejo, čudno, da se tudi ni vsaj malo posvetilo.

Kaj hočemo, me stare zanikrne ženske! Za delo smo dobre, drugo pa nas nič ne briga. Kaj bi to, Mica; dobro žganje imaš. Mladih me ne moremo razumeti, naj grejo pač svojo pot, če nas nočejo poslušati.

Kako naj zanikrnež vzgoji poštenega in pametnega človeka, če je suženjsko zabit in bedak? Še to povej, Tona, ker si se v zadnjih besedah kar dvakrat udarila po ustih.

Kako?

Ali nisi rekla, da pač stare zanikrne ženske imajo edino dolžnost: »delo«. V isti sapi pa se pritožuješ, da te mladi nočejo poslušati.

Ah, Mica... pusti me, ne morem in ne vem ti odgovoriti. Ti si preveč pametna. Jaz ne vem; reva sem, ustvarjena za delo in molk. Pustiva to, Mica, ker ni za me. Ne vem in ne morem vedeti.

Napravi požirek, Tona, je narahlo opomnila Mica, ker se ji je reva zasmilila. Kar nategni, da boš bolj močna.

Hvala ti, Mica. To bolj razumem, kakor vse mlade ljudi in novotarije. Kaj ti bom odgovarjala na vprašanja, ki so kakor megla v dolini pred mojo pametjo.

Pokrepčaj se, Tona, jaz pa bom medtem žgance pripravila.

Tako se reče, Mica! Hvala ti, soseda, saj sem vedela, da si dobre duše.

Potem lahko kar z menoj zajtrkuješ.

Zelo rada. Pri Anki sem popila samo skodelico čaja in kos kruha sem vzela na pot; no, kaj bi ne? Po takšni poti se človeku priležejo žganci. Kaj pa da. Ti dobre skuhaš...

Kmalu bodo gotovi. Tona, saj se ti ne muči. Ob sedmih boš že doma.

(Dalje prihodnjik.)

pretrgati zveze med Finsko in Švedsko in na ta način onemogočiti dobavo orožja in municije po suhem. Na morju so Rusi proglasili blokado vse finske pomorske obale.

■ **Na morju.** Tudi v preteklem tednu je bilo potopljenih več angleških ladij in ladij nevtralnih držav. Nemci pa so izgubili 4 podmornice.

■ **Po sovjetskih poročilih** bodo Rusi poskušali Finsko premagati in ja zasesti do 21. decembra, ko ima Stalin svoj god.

■ **Finci** so prejeli od Italije že 50 vojnih letal. Iz Švedske se je prijavilo nad 3000 prostovoljcev. Amerika in Anglija pa sta poslali večje množine materiala za Rdeči križ.

■ **Anglija** je sklenila poklicati pod orožje že 250.000 vojakov.

■ **Po vseh večjih italijanskih mestih** so se vršile pretekli teden velike manifestacije za Finsko. Finci pa pravijo, da od navdušenih besed ne morejo imeti mnogo koristi, oni potrebujejo orožja in municije.

■ **Japonci na Turskem.** V glavno mesto Turčije Ankaro je prispelo japonsko odposlanstvo, ki ima namen proučiti odnose balkanskih držav do Sovjetske Rusije. Po podatkih, ki jih bodo Japonci dobili v balkanskih prestolnicah, bodo uravnali svoje odnose do komunistične internacionale oziroma do Rusije. Japonci hočejo zelo dobro proučiti ves položaj, predno se bodo odločili do kakih ukrepov.

■ **Angleška ribiška ladja**, ki je bila oborožena in vršila izvidniško službo ob obali, je potopila nemško podmornico. Z več topovskimi strelji jo je po kratki borbi potopila, v trenutku ko se je pomornica pripravljala na napad.

■ **Nemška podmornica** je torpedirala angleško pomožno križarko »Rawalpindija«. Utonilo je 39 oficirjev in 226 mornarjev.

■ **Turki zapuščajo Poljsko.** Na Poljskem je živelo več Turkov, ki se sedaj vračajo domov. Poljsko je zapustilo že 500 Turkov.

■ **Na Švedskem** se prijavljajo številni prostovoljci v finsko vojsko.

■ **Finski poslanik** v Moskvi je šele koncem preteklega tedna zapustil s svojim osebjem rusko prestolnico.

■ **Potopila se je poljska ladja »Pilsudski«**, ki je plula blizu angleške obale. Ladja je zadelo na mino. Posadko je rešil nek angleški rušilec.

Vrednost denarja

Ameriški dolar 55.— din.
Nemška marka 14:30 din.
Funt 213—216 din.
Pariz (100 frankov) 120—122 din.
Švica (100 frankov) 1228—1238 din.
Nizozemska (100 gold.) 2900—2938 din.
Belgija (100 belg.) 901—913.

Vrednostni papirji

Ljubljana

Vojna škoda 425—430, 7% investicijsko posojilo 96:50—98:50, agrarji 50—52, begluške obveznice 76—77:50, dalm. agrarji 68—70, 8% Blerovo posojilo 93—95, 7% Blerovo posojilo 87 do 89, 7% posojilo Drž. hip. banke 98—100, 7% stab. posojilo 94—96. — **Delnice:** Narodna banka 7.300—7.400, Trboveljska 225 do 235.

Živinski sejmi

V Ljubljani so bile cene take: Voli I. vrste 6—6:50 din, II. 5—5:50, III. 4—4:50; telice I. 6—6:50, II. 5—5:50, III. 4—4:50; krave I. 4 do 4:50, II. 3:50—4, III. 2:50—3; teleta I. 6—7, II. 6—; prašiči špeharji, domači 9—9:50, sremški 10:50—11, pršutarji 8—8:50 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste prednji del 12 din, zadnji del 14, II. prednji del 10, zadnji 12, III. prednji del 8, zadnji 10, svinjina 17—18, slanina 16—18, svinjska mast 21—22, čisti med 18 do 21, goveje surove kože 12—15, telečje 16, svinjske 6—10 din za 1 kg. — Pšenica 1 kg 2:45 din, ječmen 1:95—2:20, rž 1:95—2:15, oves 2 do 2:30, koruza 1:85—1:95, krompir 1:75—2, seno 0:70—1, slama 0:30; jabolka I. 5, II. 4, III. 2:50 do 3; hruške I. 7, II. 5—6, III. 3—4; pšenična moka 3:75—4, koruzna 2:40—2:50, ajdova 4—6 din za kg. — Drva za 1 m 110—120 din, jajca

1:25—1:75 din kom., mleko 2:25—2:50 din za liter, surovo maslo 26—32 din za 1 kg. — Navadno mešano vino v gostilnah 10—12 din za liter, finejše sortirano 12—14 din.

Sejmi

18. decembra: v Kostanjevici, Dolnji Lendavi.
19. decembra: v Ljutomeru, Ormožu, Ptujju, Brežicah, Teharjih, Dolnji Lendavi.
20. decembra: v Ljubljani, Celju, Ptujju, Trbovljah.
21. decembra: v Škocijanu, Šmihel-Stopiče, Krašnji pri Kamniku, Laško, Turnišču, Dolnji Lendavi.
22. decembra: v Mariboru.
23. decembra: v Brežicah, Celju, Trbovljah.

Uradni tečaji za december

Uradni tečaji za december. Finančni minister je zaradi pravilne odmere taks po taksnem zakonu določil za december naslednje uradne tečaje: 1 napoleon 350 din, 1 zlata turška lira 398:30, 1 angleški funt 215, 1 ameriški dolar 55, 1 kanadski dolar 54:80, 1 nemška marka 14:30, 1 belga 9:15, 1 madžarska penga 8:70, 1 brazilski milrajs 2:85, 1 egiptski funt 216, 1 palestinski funt 215, 1 urugvajski pezos 18:60, 1 argentinski pezos 12:40, 1 čilski pezos 1:25, 1 turška papirnata lira 34, 100 francoskih frankov 122:30, 100 švicarskih frankov 1230, 100 italijanskih lir 228:80, 100 holandskih goldinarjev 2918, 100 bolgarskih levov 45:50, 100 rumunskih lejev 30, 100 danskih kron 1100, 100 švedskih kron 1265, 100 norveških kron 1240, 100 španskih pezet 400, 100 grških drahem 40, 100 čeških kron 150:50, 100 finskih mark 107, 100 letonskih latov 735, 100 perzijskih rialov 100.

„**Kmeti list**“ izhaja vsako sredo. Narocnina znasa letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vrnemo. Plača in toži se v Ljubljani, Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon tinter, št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetijski hranilni in posojilni dom

V LJUBLJANI

reg. zadr. z neom. zav.

Tavčarjeva ulica št. 1

Telefon št. 28-47 * Brzjavni „Kmetijski dom“

Račun poštne hranilnice št. 14.257

Račun pri Narodni banki

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje po

4% do 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvorja tekoče račune * Eskontuje menice * Daje kratkoročna posojila
Izvršuje vse ostale denarne posle

ZAUPAJTE DENAR DOMAČEMU ZAVODU!

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni niši)

Telefon interurban 25-06

Dobavljajo vse delne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, lešprenj, kaša Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitro-fekala, apnenega dušika, čilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo, opetkarne Slovace, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisv hitro in poceni!

ISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23

TELEFON ŠTEV. 25-52